

Ελένη Α. Θεοχαροπούλου, Φορολογική Διαφάνεια και Ανταλλαγή Πληροφοριών σε καιρούς δημοσιονομικής και παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, 2016, σ. 462, Αφοι Κυριακίδη ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΕ

Η ιδιαιτέρως αυτή επίκαιρη μονογραφία αναδεικνύει για πρώτη φορά τη φορολογική διαφάνεια μέσω ανταλλαγής πληροφοριών, ως γενική αρχή του Φορολογικού Δικαίου. Η αρχή αυτή αν και προϋπάρχει ιστορικά, αποκτά στην σημερινή εποχή μια νέα διάσταση προσαρμοσμένη στην ανάγκη αντιμετώπισης της δημοσιονομικής κρίσης. Είναι χαρακτηριστικό ότι η αρχή αυτή πλέον συναντάται σε κείμενα και διατάξεις του Διεθνούς και Ενωσιακού Φορολογικού Δικαίου που καθοδηγούν και υποχρεώνουν αντίστοιχα τον εθνικό φορολογικό νομοθέτη.

Και ενώ η ανάγκη για διαφάνεια και ανταλλαγή πληροφοριών βρίσκει κοινή αποδοχή παγκοσμίως, ποτέ μέχρι σήμερα δεν κατέστη αντικείμενο μονογραφίας τόσο στο εσωτερικό της χώρας όσο και στο εξωτερικό, γεγονός που αναδεικνύει τη σημασία της μονογραφίας αυτής.

Μέσα από την μονογραφία αυτή παρουσιάζεται συνεπώς για πρώτη φορά η συνολική προβληματική της σύγχρονης «φορολογικής διαφάνειας» και ανταλλαγής πληροφοριών τόσο από πλευράς ουσιαστικού όσο και από πλευράς διαδικαστικού δικαίου.

Όπως είναι φυσικό σε μία έρευνα που γίνεται εκ του μηδενός, ανακύπτουν εξαιρετικές δυσχέρειες τόσο για την επεξεργασία των συνθετικών στοιχείων της έννοιας της διαφάνειας, που εμφανίζουν ιδιαιτερότητες, σε σχέση με τα συνθετικά στοιχεία της ίδιας έννοιας στους λοιπούς κλάδους του Δημοσίου Δικαίου, όσο και για το κανονιστικό περιεχόμενό της, της σημασίας δηλαδή και της εμβέλειάς της στην έννομη τάξη. Τις δυσχέρειες αυτές αντιμετωπίζει η συγγραφέας με μεγάλη επιτυχία.

Περαιτέρω, η συγγραφέας επισημαίνει ότι αν και μέσα από την διαφάνεια επιδιώκεται η πάταξη της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής, στόχοι που έχουν αναδειχτεί σε μείζονος σημασίας κατά τον 21^ο αιώνα, δεν πρέπει να παραβλέπεται ο κίνδυνος να τεθούν υπό διακινδύνευση «κεκτημένα» του φορολογουμένου. Συγκεκριμένα η υλοποίηση της φορολογικής διαφάνειας και ανταλλαγής πληροφοριών προϋποθέτει ηλεκτρονική διακυβέρνηση, οπότε εύλογα ελλοχεύουν κίνδυνοι, όπως πχ. η προσβολή της ιδιωτικότητας κατά την ανταλλαγή των πληροφοριών αυτόματα, διακρατικά και υποχρεωτικά και συνεπώς θα πρέπει να

αναμένονται συγκρουσιακές καταστάσεις που πρέπει να αποφευχθούν. Ως εκ τούτου, η υπό επεξεργασία θεματική συνδέεται άμεσα με τα θεμελιώδη δικαιώματα και με τις οικονομικές ελευθερίες του φορολογουμένου. Η συγγραφέας προτείνει την εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας, ως της μόνης που μπορεί να επιλύσει συγκρουσιακές δικαιικές καταστάσεις, και συγχρόνως να εξασφαλίσει την «πρακτική αρμονία» μεταξύ της αρχής του Κράτος Δικαίου, και εκείνης της «σύγχρονης φορολογικής διαφάνειας» που υλοποιείται με την ανταλλαγή πληροφοριών.

Η καινοτόμα αυτή μονογραφία αναπτύσσεται σε δύο ισοζυγισμένα Κύρια Μέρη. Τούτων προηγείται Εισαγωγικό Κεφάλαιο και των οποίων επακολουθεί Επίμετρο, με τον ισολογισμό κόστους – οφέλους, βάσει της αρχής της αναλογικότητας.

Σίγουρα η τεκμηριωμένη αυτή μονογραφία θα αποτελέσει τόσο τη βάση για περαιτέρω επεξεργασία και προβληματισμό αυτού του σημαντικού ζητήματος όσο και ένα χρηστικό βοήθημα για το νομικό της πράξης.

Δήμητριος Φινοκαλιώτης, Δικηγόρος, ΜΔΕ, Υπ. ΔΝ, Μέλος ΔΣ Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης.